Z Nesline, Kim Apolitik Demiş (!)

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Nesillere Tümel bir Bakış

Hiçbir birey gezegene kıskanç, kompleksli, kindar, kaprisli, kibirli, nankör, tembel, yalancı, riyakâr, hırsız, şiddet yanlısı ya da katil olarak gelmez. Bebeklikten çocukluğa ve oradan yetişkinliğe geçişteki yolculuklar iyi insan olmaya etki eder. Bu yolculuklardan X, Y ve Z Nesli doğum yılları olarak şöyledir:

- X nesli, 1965 ve 1980 yılları arasında dünyaya gelenlerdir.
- Y nesli, çoğu araştırma merkezine göre 1980 ve 1999 yılları arasında doğanlardır.
- Z nesli, ise doğumlarının başlangıç ve bitiş yılları 1990 yılı ve 2010 yılı olanlardır.

2.Nesillere Toptancı Bakış Bilimsel Değildir!

Nesillere, toptancı bakılması bilim ve bilimsellikle bağdaşmaz.

Ayanı tarih kesitinde ve yılda dünyaya geldi diye, her birey aynı gelişim özelliklerine sahip denemez . Çünkü; bireyin gelişimi, kalıtım ve çevre etkileşimiyle zaman içinde gerçekleştiğinden gelişime etki eden faktörler de anılan üç temel değişken kapsamında kendini göstermekte; gelişimsel etkileşim de kalıtsal, çevresel ve zamansal özellikler taşımaktadır (Karaağaçlı, 2023:71).

Bilimin olgusal, nesnel, mantıksal, evrensel, kayıtlılık, genellilik, deneysellik, sistemlilik ve birikimlilik özellikleri de bir konuda toptancı yargıları bilimsel bulgular olarak kabul etmemektedir (Karaağaçlı, 2024: 6).

3.Z Neslinin Özellikleri

Z neslinin, büyük bir bölümünün anne ve babaları X kuşağındadır. Küçük yaşlardan beri dijital ortamlarda gelişen Z kuşağı, teknoloji çağının özelliklerini taşır.

Z nesli, anavatan kuşağı, net gen, yeni, dijital yerliler,[çoğulcu kuşak, internet kuşağı, yüzyıllıklar ve post-milenyumlar diye anılmaktadır.

Çünkü Z nesli;

- Küçük yaşlardan itibaren internete ve taşınabilir dijital teknolojiyle büyümüştür.
- Dijital okuryazarlık düzeyleri yüksektir.
- Dijital yerliler olarak da anılırlar.
- Ekrana bağlıkıları çok fazladır.
- İyi huylulukları gözleniyor.
- Riskten kaçınırlar.
- Diğer kuşaklara göre daha özgür davranırlar.
- Kitap okumaya daha az zaman ayırırlar.

Z kuşağı, kendinden önceki nesillere göre daha az genç gebelik oranına sahiptir. Z kuşağının, akademik hayatları ve iş düzenleri konusunda endişeleri vardır. Dikkat eksikliği ya da odaklanamama gibi problemleri yaşama olasılıkları yüksektir. Z kuşağı kendilerinin özel bir birey olarak kabul görülmesini isterler.

4.Z Neslinin Değerleri, Etkilendikleri ve İzledikleri

Ailesel değerler, bireycilik ve girişimcilik, z nesli arasında popülerken; Z neslini en çok etkileyenler ise ebeveynler, arkadaşlar, öğretmenler, sporcular, ünlüler politikacılar olarak görülmektedir.

Z nesli , müze veya galeri gezmek yerine evde kalmayı ve televizyon izlemeyi ya da anti-sosyal medya ağlarıyla ilgilenirken;

Z neslinde 05-15 yaş kuşağının her gün ortalama üç saatini çevrimiçi geçirirken; Netflix izleyenler televizyona göre daha çok tercih edilmektedir.

Z neslinde, cep telefonunda, tablet üzerinde, oyun konsolunda ve dizüstü bilgisayarda oyun oynama alışkanlığı da giderek yaygınlaşıyor.

Z neslinde, hayran kurgusu (fan fiction) yazmak ve okumak dünya çapında yaygın bir etkinlik olarak görülürken; K-pop, Star Trek, Harry Potter, Twilight, Doctor Who, Star Wars ve Walt Disney'in 'canon' olarak bilinen çeşitli yapıtlarına ilgileri gözleniyor.

Hayran kurgusu içeriklerine göz atan çocukların da siber zorbalığa, kaba yorumlara ve diğer uygunsuz materyallere maruz kalmaları ise bu konuda birer handikap olarak görülüyor (Kuran, 2029).

5.Z Nesli Apolitik Değil!

Z nesli apolitik olmadığını vurgularken; politik işleri ve siyasal tartışmaları ideolojik değil ekonomik olarak görüyor.

Baby boomerlar politik kişiliklerdi Türkiye Coğrafyası'nda 1960-1980 aradında gençler sağcı ve solcu olarak tanımlanırdı.

Askeri darbelerle tutuklanan gençleri gören ebeveynler sonra doğanlara "aman evladım sakın olaylara karışma" diye nasihatler etti.

Birey, toplum devlet etkileşiminde var olan uygulamalar karşısında apolitiklik değil; itaat etmek teamülü görüldü.

z kuşağı birey bilinci yani kendi duygu, düşünce ve kişilik sınırları çok gelişkin bir nesil olarak diğer kuşaklardan ayrılıyor.

Z nesli, bu kadar gelişmiş bir benlik bilincine zıt olarak itaatkar.olmasının yanında toplumsal duyarlılıklarıyla da gösteri ve yürüyüş hakkını anayasal görme ve yapma bilincini sergiliyor.

6.Vargı ve Yargıda Z Nesli

Z nesli, 23 Nisan, 19 Mayıs, 30 ağustos, 29 Ekim özneli ulusal Bayramlarda coşkuyla, heyecanla ve ulusal motivasyonla Cumhuriyet'in Kurucu lideri GMK Atatürk ve arkadaşlarını rahmetle ve şükranla anıyor.

Z nesli, bu duyarlı anmaların yanında 18 Mart ve 10 Kasım gibi günlerde de nasıl kalıp değer yargılarıyla hareket edeceğini Türkiye Coğrafya'sına ve tüm gezegene gösteriyor.

Z nesli, post kapitalist yeni özneli tutucu ve kuşatmacı liberal ekonomik uygulamalardan hoşnut olmadıklarını belirtiyorlar….ve z nesli; "Bizimle ne alıp veremediğiniz var bilmiyoruz ve ne farkımız var ki sizden? Serzenişini ve sorusunu tüm diğer kuşaklara ve politika yapıcılarına yöneltiyorlar.

Çünkü; Z nesli sonsuza dek hiç sönmeyecek Cumhuriyetçi Demokrasiye inanıyor, şu gezegende taklit edilemeyecek tek şeyin "cesaret olduğu" motivasyonuyla tam bağımsız Türkiye özlemiyle ve hedefiyle faşizme ve emperyalizme karşı dirençle Ulusal ve Uluslararası ölçekli olaylara bakıyor.

Kaynaklar

Karaağaçlı, M (2023). **Eğitim, Gelişim ve Öğrenmede Psikolloji Bilgi Kolu.** Ankara: Bizim Büro Basımevi Yayın ve Dağıtım Hizmetleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. ISBN-978-605-80173-0-6

Karaağaçlı, M (2024). **Bilimsel Araştırma ve Etik İklimi.** Ankara: Bizim Büro Basımevi Yayın ve Dağıtım Hizmetleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. 978-605-80173-5-1

Kuran, E. (2019). **Z/Bir Kuşağı Anlamak.** Mundi Yayınları. ISBN-9786257491563

Etiksel İlke

Burada yer verilen görüşlerden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi

e-posta : mkara@gazi.edu.tr
Web (1) : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web (2) :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID:https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları

Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji,güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Tüm yayınlar blogu : mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları

Facebook (1): Kirizma
Facebook (2): Mustafa Karaağaçlı
X : M_Karaagacli_
İnstagram : mustafakaraagacli1